

Ornitose (Clamydirose) – papegøjesyge

Ornitose er en smitsom sygdom og en zoonose, dvs. den kan smitte fra dyr til mennesker. Ornitose kaldes også papegøjesyge, fordi sygdommen især ses hos papegøjer og papegøjelignende fugle, men den kan også findes hos duer, høns, kalkuner, fasaner og andre fugle. Sygdommen skyldes smitte med bakterien *Clamydophila psittaci* (tidligere benævnt *Chlamydia psittaci*).

Ornitose findes udbredt over hele verden. I Danmark ses tilfælde hvert år både hos fugle og hos mennesker.

Bakterien findes i afføring og sekreter fra næse og næb hos fugle. Ornitose overføres ved direkte kontakt mellem fugle samt mellem fugle og mennesker eller indirekte via fjer eller indånding af forstøvet afføring eller sekreter.

Når en fugl er blevet smittet med ornitose, vil der oftest gå 5 – 14 dage, før den begynder at udvise symptomer. Der kan ses øjenbetændelse, luftsækketændelse, lungebetændelse, betændelsestilstande i kæbehuler, bughinde, lever og milt. Der kan ses forskellige uspecifikke symptomer som nedstemthed, almen svækkelse, væggtab, luftvejssymptomer, flåd fra øjne og næsebor, gul-grøn diarré og/eller øget dødelighed. Ornitose kan behandles med antibiotika.

Hvis du tror dine fugle har ornitose, har du pligt til straks at kontakte din praktiserende dyrlæge.

Pga. smitterisikoen har du altid pligt til at føre optegnelser, hvis du forærer fugle væk, handler eller bytter fugle. Hvilke optegnelser du skal føre, kan du læse om i bekendtgørelse om ornitose, som ligger på Fødevarestyrelses hjemmeside.

Hvad kan du gøre for at undgå smitte

- Da den største risiko for overførsel af smitte er introduktion af smittede fugle i fugleholdet, bør nyindkøbte fugle til et privat fuglehold altid holdes isoleret (karantæne) i 1-2 måneder, inden de lukkes ind til de andre fugle. Karantænefaciliteterne bør være af samme standard som de øvrige bure, men adskilt med hensyn til luftrum. Karantæneburet tilses, efter at de andre fugle er blevet fodret.
- Undgå kontakt med fremmede fugle.
- Rengør og desinficer fuglens bur jævnligt.
- Har du rørt ved fremmede fugle, bør du vaske hænderne grundigt, inden du håndterer din egen fugl.

Hvis dine fugle får ornitose

- Kontakt din praktiserende dyrlæge. Det er muligt at behandle smittede fugle mod ornitose. Behandling foregår via medicinering i fuglenes drikkevand i 5-6 uger. Optagelsen af drikkevand kan øges ved at ikke at give fuglene frisk frugt.
- Passer du fugle med ornitose anbefales det at bære handsker og åndedrætsværn samt at rengøre og desinficere burets bund hyppigt.
- Lad ikke fremmede komme i tæt kontakt med fuglene.
- Rør ikke fremmede fugle.
- Kontakt egen læge, hvis du føler dig sløj.

- Du har pligt til oplyse alle personer, der kommer i kontakt med dine fugle, at dine fugle er mistænkt for eller smittet med ornitose, og at ornitose kan smitte til mennesker.

Hvordan skal du rengøre og desinficere bure og omgivelser

- Er der mange revner og sprækker i buret, som ikke kan rengøres (f.eks. gammelt træ), skal det destrueres, fx ved afbrænding.

Ellers

- Alt synligt snavs, gødningsrester, strøelse o. lign. skal fjernes.
- Fedt og snavs fjernes fra alle overflader (inkl. evt. fliser under bure og væg/mur bag bure) ved at vaske med sæbevand.
- Overfladerne skylles med rent vand.
- Herefter sprøjtes med 1 % Virkon S-opløsning, som skal forblive på de behandlede overflader i mindst 24 timer. Virkon S købes på apoteket samt hos nogle Matas-forretninger, dyrlæger og foderstoffirmaer.
- Det er vigtigt med en god indtørring efter endt rengøring og desinfektion.

Hvordan kan du rengøre udendørsarealer (voliere, stalde, dueslag) med jordarealer i eller under buret

- Det øverste jordlag (ca. 10 cm) skrubes af og bortskaffes.
- Herefter desinficeres med Virkon S (ikke så godt på jord) eller kalkmælk (1.5 kg hydratkalk eller læsket kalk i 10 l. vand). Pga. ætsningsfare bør dyr og mennesker ikke betrede arealer, der er nydesinficerede med kalkmælk.
- 1 – 2 døgn efter desinfektionen lægges frisk jord, grus eller lign., hvor det øverste jordlag er bortfjernet.

Indsættelse af nye fugle efter smitte med ornitose

Fødevarestyrelsen anbefaler, at man venter et stykke tid med at indsætte nye fugle i fugleholdet efter udbrud af ornitose.

- **Er alle fuglene døde**, og er det tomme bur rengjort og desinficeret, kan man sætte nye fugle ind igen 1 måned efter rengøringen. Det er meget vigtigt, at miljøet har været helt tørt et stykke tid, og det kan derfor være nødvendigt at vente længere end 1 måned i vinterperioden.
- Hvis det gamle bur er destrueret, og der er indkøbt nyt bur, bør man vente en måned med at anskaffe en ny fugl til hjemmet.
- **Er der stadig fugle i fugleholdet** anbefales det, at man venter 2 måneder efter endt rengøring og desinfektion, inden man får nye fugle hjem.

Yderligere information

Du kan du læse mere om ornitose og finde anbefalingerne og bekendtgørelsen om ornitose på Fødevarestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk:

http://www.foedevarestyrelsen.dk/Dyr/Dyresundhed_og_dyresygdomme/Dyresygdomme_og_zoonoser/Anmeldepligtige_sygdomme/Ornitose_Clamydirose/Sider/Forside.aspx